

PONOR

Budućnost poziva (I dio)

G. Edvard Griffin (G. Edward Griffin)

UVOD

G. Edvard Griffin je pisac i producent dokumentarnih filmova koji je objavio veliki broj zapaženih radova. Nalazi se na spisku „*Ko je ko u Americi*“, a takođe je dobro poznat i po svom talentu za istraživanjem različitih tema izlažući ih jasnim terminima koje svi mogu razumjeti. Bavio se tako različitim predmetima kao arheologijom i antičkom historijom Zemlje, Sistemom federalnih rezervi (u SAD) i međunarodnim bankarstvom, terorizmom, unutrašnjim podrivanjem, historijom poreza, spoljnom politikom SAD, naukom i politikom terapije raka, Vrhovnim sudom i Ujedinjenim nacijama. Njegova dobro poznata djela uključuju: *Stvorenje sa ostrva Džekil*, *Svijet bez raka*, *Otkriće Nojeve barke*, *Krtice na visokim položajima*, *Otvorene kapije Troje*, *Nema mjesta za skrivanje*, *Kapitalistička zavjera*, *Smrtonosnije od rata*, *Provala velikog zatvora* i *Gospodar kojega se treba bojati*.

Gospodin Griffin je diplomirao na univerzitetu Mičigen gdje je magistrirao na govorništvu i komunikacijama. U pripremi za pisanje svoje knjige o Sistemu federalnih rezervi, upisao se na Koledžu za finansijsko planiranje koji se nalazi u Denveru, Kolorado. Njegov cilj nije bio da postane profesionalni finansijski planer već da bolje shvati stvarni svijet investicija i tržišta novca. Stekao je svoj CFP (diplomirani finansijski planer) 1989. godine.

Gospodin Griffin je dobitnik zavidne Teli nagrade (Telly Award) za vrsnoću u televizijskoj produkciji, tvorac je *Reality Zone Audio Archives* (*Audio arhiva zone stvarnosti*), i predsjednik Američkih medija, izdavačke i video producerske kompanije u južnoj Kaliforniji. Služio je u upravnom odboru direktora Nacionalne zdravstvene federacije i Međunarodnom udruženju pobjednika raka i prijatelja, a osnivač je i predsjednik Fondacije za liječenje raka. On je utemeljivač i predsjednik Međunarodne snage slobode (Freedom Force International).

PREGLED

Hvala ti, Ričarde, i hvala vama, dame i gospodo. Kako je strašan bio ovaj uvod; ali, sasvim iskreno, moram reći da veoma preuveličava važnost moga rada. Trebam znati. Ja sam ga pisao.

Ono što je opasno kod postavljanja platformi je što one uvijek teže da stvore nerealna očekivanja. Upravo ste navedeni da to nekako predvidite da ću napraviti jedan složen predmet lakim za razumijevanje. To je kao izdavanje računa. Nadam se da mogu ispuniti to očekivanje danas; ali ostaje da se vidi mogu li to zaista uraditi sa ovim pitanjem: *Rat protiv terorizma*. Kako iko može da to učini lakim za razumijevanje? Ima tako puno pitanja i toliko mnogo zabune. Osjećam se kao poslovični komarac u nudističkom kampu. Znam šta moram da uradim. Samo ne znam gdje početi.

Postoji jedno veoma poznato pravilo u javnom govorništvu koje se primjenjuje na složene teme a koje glasi: Prvo, kaži im o čemu ćeš govoriti. Onda im govori. I, konačno, kaži im šta si im rekao. Danas ću slijediti to pravilo, i počecu sa konstatacijom koju sam pažljivo sročio da bude što je moguće šokantnija. Ovo prvenstveno zato što želim da je zapamtite. Ono što ću vam reći, o čemu ću vam govoriti, znam da će mnogima od vas zvučati apsurdno i pomislíte da sam potpuno sišao sa uma. Zatim, kao glavno tijelo moje prezentacije, reći ću vam o čemu govorim izlažući činjenice kao dokaz da je sve što sam rekao u stvari istina. I, konačno, na kraju, reći ću vam što sam vam ispričao ponavljajući moju otvorenu konstataciju, da ne bi zatim, nadam se, više zvučalo kao apsurd.

Ono što ću vam reći je ovo: Mada se uglavnom vjeruje da je rat protiv terorizma plemeniti napor da se odbrani sloboda, u stvarnosti, malo veze ima sa terorizmom a još manje sa odbranom slobode. Postoje drugi planovi na djelu; planovi koji su manje vrijedni hvale; planovi koji su stvari upravo suprotni onome što nam se govori. Svrha ove prezentacije je dokazati da ono što se danas odvija *nije* rat protiv terorizma za odbranu slobode, već *rat na slobodu koji zahtijeva odbranu od terorizma*.

To je ono o čemu ću vam govoriti danas, i vjerovatno se pitate kako bi iko pri zdravom razumu mogao pomisliti da bi mogao dokazati jednu takvu tvrdnju. Stoga treba da se postavimo ispravno prema ovome; i prva stvar koju moramo uraditi je da se pozabavimo riječju *dokaz*. Šta je dokaz? Nema nečeg takvog kao što je apsolutni dokaz. Postoji samo očiglednost. Dokaz se može definisati kao dovoljna očiglednost da ubijedi posmatrača da je određena hipoteza istinita. Ista očiglednost koja uvjerava jednu osobu možda neće ubijediti drugu. U tom slučaju, postoji dovoljno dokaza za prvu osobu ali ne i za drugu kojoj je potrebno još dokaza. Dakle, kad govorimo o dokazu mi u stvari govorimo o očiglednosti.

Moja namjera je da vam ispričam ono šta sam vam rekao razvijajući slučaj polako i metodično; da pokažem motiv i priliku; da uvedem očevice i svjedočanstvo stručnjaka. Drugim riječima, dodavaću dokaz po dokaz, sve dokle planina ne bude toliko visoka da čak i najokoreliji skeptik mora zaključiti da je dokaz izveden.

Gdje ćemo naći ove dokaze? Prvo mjesto za pogledati je u istoriji. Prošlost je ključ za budućnost, i nikad nećemo potpuno razumjeti gdje smo danas ukoliko ne poznajemo stazu kojom smo dovdje proputovali. Vil Djurant je rekao: „Oni koji ne znaju ništa o istoriji osuđeni su da je zauvijek ponavljaju.“

Da li smo osuđeni da ponavljamo istoriju u ratu protiv terorizma? Ako nastavimo slijediti kružni put kojim sada idemo, vjerujem da jesmo. Ali da bi otkrili da li je to istina, moramo da se vratimo natrag kroz vrijeme. Dakle, pozivam vas da mi se sada priključite u mojem vremeplovu. Neko vrijeme pogledaćemo na istoriju i neke velike događaje i velike greške da vidimo postoje li paralele, ima li neka lekcija da se nauči za današnjicu. Moram vas upozoriti: izgledaće da smo izgubljeni u vremenu. Ići ćemo tu i tamo, vraćati se i preskakati naprijed u vremenu. Ispitivaćemo stvari za koje ćete se možda zapitati „Kakve ovo uopšte veze ima sa današnjicom?“ Ali mogu vas uvjeriti, kad stignemo do kraja našeg putovanja, vidjećete da sve što smo pokrili ima direktne veze sa sadašnjim vremenom, i osobito sa ratom protiv terorizma.

SKRIVENI PLANOVI

Sada smo u našem vremeplovu, i biramo 1954. godinu, i iznenada, zatičemo se u plišanjoj kancelariji Fondacije Ford u gradu Njujorku. Dva čovjeka sjede za velikim stolom od mahagonije i razgovaraju. Oni nas ne mogu vidjeti i čuti, ali mi njih vidimo vrlo dobro. Jedan od ovih ljudi je Rowan Gaither, koji je bio predsjednik Fondacije Ford u tom vremenu. Drugi je gospodin Norman Dodd, šef istražiteljske službe koja se zvala Kongresni komitet za istraživanje fondacija oslobođenih poreza. Fordova fondacija bila je jedna od njih, tako da je on ovdje u dijelu svojih kongresnih odgovornosti.

Moram vam reći da sam 1982. godine sreo gospodina Doda u njegovoj rodnoj državi Virdžiniji gdje sam, u to vrijeme, imao televizijsku ekipu koja je prikupljala intervjue za jedan dokumentarni film. Prethodno sam čitao svjedočanstvo gospodina Doda i shvatio koliko je bilo važno; i tako, kad je naša TV ekipa imala slobodnog vremena, pozvao sam ga telefonom i pitao da li bi bio voljan da da izjavu pred našim kamerama, i rekao je: „Naravno.“ Drago mi je što smo došli do tog intervjua, zato što je Dod bio u poodmaklim godinama i nedugo zatim je umro. Bili smo vrlo srećni da uhvatimo njegovu priču u vlastitom iskazu. Ono čemu smo sada svjedoci iz našeg vremeplova potvrđeno je i sačuvano u detaljnom video zapisu dvadeset godina kasnije.

U ovom događaju, sada smo u 1954. godini, i čujemo gospodina Gaithera kako govori gospodinu Dodu: „Da li bi vas zanimalo da saznate zašto smo ovdje u Fondaciji Ford?“ I gospodin Dod kaže: „Da! Upravo zato sam ovdje. Veoma bi me zanimalo, gospodine.“ Zatim, bez ikakvog podbadanja, Gaither reče: „Gospodine Dod, mi radimo prema direktivama, čija je suština da koristimo svoju moć dodjeljivanja donacija da mijenjamo život u Sjedinjenim Državama kako bi se lagano mogao sjediniti sa Sovjetskim Savezom.“

Dod umalo pada sa svoje stolice kad je ovo čuo. Onda se obraća Gaitheru: „Dobro, gospodine, možete raditi sve šta vam se sviđa sa vašom moći dodjele donacija, ali ne mislite li da vam je obaveza da to otkrijete američkom narodu? Uživajte izuzeće od poreza, što znači da ste indirektno subvencionirani poreskim obveznicima, dakle, zašto ne kažete Kongresu i američkom narodu ono što ste mi upravo rekli?“ I Gaither odgovara: „Ni u snu ne bismo uradili tako nešto.“

STRATEGIJA KONTROLE UČENJA ISTORIJE

Pitanje koje se pokreće u umu gospodina Doda je: Kako je moguće da neko uopšte pomisli da bi mogao mijenjati život u Sjedinjenim Državama kako bi se lako mogao stopiti sa Sovjetskim Savezom i, dalje, sa ostalim nacijama u svijetu? Kakva je to apsurdna misao morala biti – naročito

1954. godine. To bi zahtijevalo napuštanje američkog koncepta pravde, slobodarske tradicije, nacionalnog suvereniteta, kulturnog identiteta, ustavne zaštite i političke nezavisnosti, da pomenemo samo neke. Ipak, ti ljudi su bili smrtno ozbiljni oko toga. Oni nijesu bili fokusirani na pitanje *da li* bi se to moglo uraditi. Njihovo jedino pitanje bilo je *kako* to uraditi. Šta je potrebno da se promijene američka stanovišta? Šta je potrebno da ih ubijedi da napuste svoje nasleđe u zamjenu za globalnu uniju?

Odgovor je dala druga moćna i prestižna fondacija oslobođena poreza, Karnegi darovnički fond za međunarodni mir (Carnegie Endowment Fund for International Peace). Kad je Dod posjetio tu organizaciju i počeo ispitivati o njihovim aktivnostima, predsjednik je rekao: „Gospodine Dod, imate puno pitanja. Bilo bi nam vrlo mučno i trebalo mnogo vremena da na sve odgovorimo, stoga imam jedan protiv-predlog. Zašto ne pošaljete jednog člana vašeg osoblja u našu arhivu, i otvorićemo naše zapisnike od prvog sastanka Karnegi fonda, a vaše ih osoblje može pregledati i iskopirati sve što tu nađu. Tada ćete znati sve šta radimo.“

I opet je gospodin Dod bio potpuno zapanjen. Uočio je da je predsjednik bio novoimenovan i vjerovatno nikad sam nije pročitao te zapisnike. Tako je Dod prihvatio ponudu i poslao člana svog osoblja u arhiv Karnegi fondacije. Njeno ime bilo je gospođa Ketrin Kejsi (Catherine Casey) koja je, usput, bila neprijatelj aktivnosti Kongresnog komiteta. Politički oponenti Komiteta postavili su je među osobljem da djeluje kao pas čuvar i prigušivač operacije. Njeno stanovište bilo je: „Šta bi moglo da ne valja sa fondacijama oslobođenim poreza? Oni čine toliko dobra.“ Dakle, to je bilo gledište gospođe Kejsi kad je stupila u hol Karnegi fondacije. Ponijela je svoj diktafon sa sobom (u to vrijeme koristili su magnetske pojaseve) i snimala, riječ po riječ, mnoge od ključnih pasusa iz zapisnika ove organizacije, počevši od prvog sastanka. Ono što je otkrila bilo je tako šokantno da je skoro sišla s uma, kako je rekao gospodin Dod. Posle toga postala je neaktivna u svom poslu i morali su joj dati drugi zadatak.

Evo šta su ovi zapisnici otkrili: Od samog početka članovi odbora raspravljali su kako promijeniti život u Sjedinjenim Državama; kako izmijeniti stanovišta Amerikanaca da ostave svoja tradicionalna načela i koncepte vlade i budu prijemčiviji onome što su nazivali *kolektivističkim* modelom društva. Kasnije ću više govoriti o tome šta znači kolektivizam, ali oni koji su pisali dokumenta koja ćemo citirati često su koristili tu riječ i imaju jasno razumijevanje šta ona znači. Na sastancima upravnog odbora Karnegi fondacije, raspravljali su o ovim pitanjima na veoma naučan način. Nakon nekoliko mjeseci prosuđivanja, došli su do zaključka da, od svih raspoloživih opcija za mijenjanje političkih i društvenih stavova, postoji samo *jedna* koja je bila istorijski pouzdana. Ta opcija bila je *rat*. U ratnim vremenima, rezonovali su oni, samo tada su ljudi bili voljni da napuste stvari koje su gajili u zamjenu za očajničku potrebu i želju za sigurnošću od smrtnog neprijatelja. I tako je Karnegi fond za međunarodni *mir* objavio u svojim protokolima da mora uraditi sve što može kako bi Sjedinjene Države uvukao u *rat*.

Oni su takođe rekli da treba sprovesti i druge akcije, i evo njihovih vlastitih riječi: „Mi moramo kontrolisati obrazovanje u Sjedinjenim Državama.“ Shvatili su imaju pred sobom zaista veliki zadatak, i stoga su se timski združili sa Rokfeler i Gugenhejm (Guggenheim) fondacijama i sjedinili svoje finansijske resurse da bi kontrolisali obrazovanje u Americi – naročito da bi kontrolisali učenje istorije. Dodijelili su područja odgovornosti koja su uključivala pitanja koja se odnose na unutrašnje poslove Rokfeler fondaciji, a ona pitanja koja su se ticala međunarodnih poslova preuzeta su kao dio odgovornosti Karnegi fondacije.

Prvi cilj bio je ponovo ispisati udžbenike istorije, i oni su dugo raspravljali kako to uraditi. Prišli su nekim istaknutijim istoričarima tog vremena i izložili im predlog da ponovo napišu istoriju u korist koncepta kolektivizma, ali vratili su se dobro opeglani. Onda su odlučili – i, opet, evo njihovih vlastitih riječi: „Mi moramo stvoriti našu vlastitu štalu istoričara.“

Izabrali su dvadeset kandidata na univerzitetskom nivou koji su tražili doktorate u američkoj istoriji. Onda su otišli u Gugenhejm fondaciju i rekli: „Da li biste dotirali sredstva kandidatima koje smo odabrali, koji su pravog umnog okvira, one koje vide vrijednost kolektivizma onako kako je mi vidimo? Da li biste im pomogli da steknu svoje doktorate kako bismo im dali podsticaj ka istaknutim i vodećim pozicijama u akademskom svijetu?“ I odgovor je bio „da“.

Tako su oni sastavili spisak mladih ljudi koji su tražili svoje doktorske titule. Intervjuisali su ih, analizirali njihova stanovišta, i izabrali dvadeset za koje su mislili da su najprikladniji za njihove ciljeve. Poslali su ih u London na obuku. (Za nekoliko trenutaka objasniću zašto je London tako važan.) Na ovom sastanku, rečeno im je šta se očekuje ako i kada dobiju doktorate koje su tražili. Rečeno im je da treba da gledaju istoriju, napišu istoriju, i uče istoriju iz perspektive da je kolektivizam bio pozitivna sila u svijetu i talas budućnosti.

Sada se vraćamo riječima samog gospodina Doda, kako je opisao ovaj događaj pred našim kamerama 1982. godine. Rekao je:

Ova grupa od dvadeset istoričara na kraju je formirala jezgro Američkog istorijskog udruženja (American Historical Association). Zatim pred kraj 1920-ih Fondacija dotira Američkom istorijskom udruženju 400.000 dolara [ogroman iznos novca u to vrijeme] za proučavanje istorije na način koji ukazuje šta ovu zemlju treba da očekuje u budućnosti. Ovo kluminira u studiji od sedam tomova, posljednjem, od kojih je posljednji tom sažetak sadržine ostalih šest. A suština posljednjeg toma je: budućnost ove zemlje (SAD – prim. prev.) pripada kolektivizmu, koji će se sprovesti sa karakterističnom američkom učinkovitošću.¹

Sada se moramo vratiti našem vremepolovu za nekoliko trenutaka i pozabaviti se riječju *kolektivizam*. Čuli ste je mnogo puta. Osobito ako prekopavate po istorijskim spisima pojedinaца i grupa o kojima raspravljamo, otkrićete da uvijek iznova koriste ovu riječ. Mada najveći broj ljudi ima nejasan koncept šta ona znači, zastupnici kolektivizma imaju veoma jasno razumijevanje toga, pa da se njome sada pozabavimo.

PONOR: DVIJE ETIKE KOJE DIJELE ZAPADNI SVIJET

Postoje mnoge riječi koje se danas obično koriste za opisivanje političkih stanovišta. Govore nam postoje konzervativci, liberali, libertarijani (oni koji maksimalizuju individualna prava a minimalizuju ulogu države – prim. prev.), desnokrilci, ljevokrilci, progresivisti, socijalisti, komunisti, trockijevisti, maoisti, fašisti, nacisti; i ako to nije dovoljno zbunjujuće, sada imamo neo konzervativce, neo naciste, i neo sve ostalo. Kad nas upitaju koje smo političke orjentacije, očekuje se da upotrijebimo neku od ovih riječi. Ako nemamo političko mišljenje ili ako se plašimo da ne načinimo loš izbor, onda igramo na sigurno i kažemo da smo umjereni – dodajući ipak još jednu riječ spisku. Ipak, niti jedna osoba od hiljadu ne može jasno definisati ideologiju koju bilo koja od

¹ Kompletan prepis svjedočanstva gospodina Doda može se besplatno preuzeti sa web sajta Freedom Force International www.freedom-force.org. Video sa kojeg je ovo uzeto nosi naslov *Skriveni planovi (The Hidden Agenda)* i može se nabaviti preko sajta Reality Zone, www.realityzone.com.

ovih riječi predstavlja. One se prvenstveno koriste kao etikete da se doda aura dobrote ili rđavosti, zavisno od toga ko koristi te riječi i kakve emocije one pokreću u njihovim umovima.

Na primjer, koja je stvarna definicija konzervativca? Opšti odgovor bio bi da je konzervativac osoba koja želi da konzervira status quo i protivi se promjenama. Ali, većina ljudi koji sebe nazivaju konzervativcima nijesu za konzerviranje sadašnjeg sistema visokih poreza, trošenje deficita, širenje blagostanja, popustljivost prema kriminalu, stranu pomoć, rast vlade, ili neko drugo veće obilježje sadašnjeg poretka. Oni su ljubomorni čuvari bastiona kojega nazivamo liberalizam. Jučerašnji liberali su danas konzervativci, a ljudi koji sebe zovu konzervativcima su u stvari radikali zato što žele radikalne promjene sa statusa quo. Nije čudo što većina političkih debata zvuči kao da potiču iz Vavilonske kule. Svako govori različitim jezikom. Ove riječi mogu zvučati blisko, ali govornici i slušaoci svako ima svoje privatne definicije.

Iz mojeg iskustva, jednom kad se definicije zajednički shvate, najveći broj nesuglasica se okonča. Na zaprepašćenje onih koji su mislili da su bili gorki ideološki oponenti, oni često otkriju kako se u osnovi slažu. Dakle, da bi se bavili ovom riječju, *kolektivizam*, prva stvar koju moramo uraditi je izbaciti smeće. Ako hoćemo da dobijemo smisao političkih planova koje danas dominiraju ovom planetom, ne smijemo dopustiti našem razmišljanju da bude kontaminirano emocionalnim teretom starog rječnika.

Možda će vas iznenaditi saznanje da se najveći broj političkih debata našeg vremena – u najmanju ruku u Zapadnom svijetu – može podijeliti na samo dva gledišta. Sve ostalo je paperje. Tipično, oni se usredsređuju na to da li neka posebna akcija treba da se preduzme ili ne; ali stvarni sukob nije oko postignuća akcije; on je oko načela, etičkog koda koji opravdava ili zabranjuje tu akciju. To je sukob između etike *kolektivizma* s jedne strane i *individualizma* sa druge strane. To su riječi koje imaju značenje, i one opisuju filozofski ponor koji dijeli čitavi Zapadni svijet.²

Jedna stvar koja je zajednička za kolektiviste i individualiste je da velika većina njih ima dobre namjere. One žele najbolji mogući život za svoje porodice, za svoje zemljake i za čovječanstvo. Oni žele prosperitet i pravdu za svoje sledbenike. Ono gdje se ne slažu je kako to postići.

Proučavao sam kolektivističku literaturu preko četrdeset godina; i poslije izvjesnog vremena, shvatio da postoje izvjesne teme koje se ponavljaju, za koje smatram da su šest nosećih stubova kolektivizma. Ako se okrenu naopačke, to su takođe šest stubova individualizma. Drugim riječima, postoji šest glavnih kocepta društvenih i političkih odnosa; i unutar svakoga od njih, kolektivisti i individualisti imaju suprostavljena glediša.

1. PRIRODA LJUDSKIH PRAVA

Prvi od njih se bavi prirodom ljudskih prava. I kolektivisti i individualisti se slažu da su ljudska prava važna, ali se razlikuju po tome *koliko* su važna i naročito oko toga šta je pretpostavka porijekla tih prava. U ovoj debati postoje samo dvije mogućnosti. Ili su čovjekova prava *urođena* njegovom biću, ili su ona *ekstrinzična*, što znači ili ih posjeduje po rođenju ili mu se daju kasnije.

² Na Srednjem istoku i u djelovima Afrike i Azije, postoji i treća etika zvana *teokratija*, oblik vladavine koji kombinuje crkvu i državu i primorava građane da prihvate osobitu religioznu doktrinu. To je bilo uobičajeno kroz rano evropsko hrišćanstvo i pojavljuje se čak u nekim kolonijama Sjedinjenih Država. U današnjem svijetu preživljava u obliku Islama i ima milione zastupnika. Svaki opsežni pregled političke ideologije mora uključivati teokratiju, ali vrijeme ne dozvoljava takav opseg u ovoj prezentaciji. Za one koje zanimaju širi pogledi autora, uključujući teokratiju, ima sažetak koji se zove *Koja staza za čovječanstvo?* (*Which Path for Mankind?*) dodata na kraju ovog eseja.

Drugim riječima, ona su ili hardver ili softver. Individualisti vjeruju da su hardver. Kolektivisti vjeruju da su softver.

Ako se prava pojedincu daju po rođenju, ko onda ima silu da to učini? Kolektivisti vjeruju da je to funkcija vlasti. Individualisti su nervozni oko te pretpostavke jer, ako država ima moć da *podari* prava, ona također ima moć da ih oduzme, a taj koncept je nekompatibilan sa ličnom slobodom.

Individualistički pogled je jasno izražen u Deklaraciji o nezavisnosti Sjedinjenih Država, koja kaže:

Smatramo da su ove istine dokaz same po sebi, da su svi ljudi stvoreni jednaki, da im je Stvoritelj podario izvjesna neotuđiva Prava, između ostalih Život, Slobodu, i potragu za Srećom. Da bi se osigurala ova prava, među ljudima se ustanovljavaju Vlade...

Ništa ne može biti jasnije od ovoga. „Neotuđiva prava“ znači da su ona prirodna svojina svakoga od nas po rođenju, a ne data od strane države. Cilj vlasti je ne da podari prava, već da ih *osigura* i zaštititi.

Nasuprot tome, svi kolektivistički politički sistemi njeguju suprotan pogled da prava daje država. Tu spadaju nacisti, fašisti i komunisti. Ovo je također tendencija Ujedinjenih nacija. Članak Četiri sporazuma UN o ekonomskim, društvenim i kulturnim pravima kaže:

Državne stranke prema sadašnjem Sporazumu priznaju da, u uživanju onih prava koje obezbjeđuje Država... Država može podrediti ta prava takvim ograničenjima koja su određena po zakonu.

Ponavljam: Ako prihvatimo da država ima moć da *daje* prava, onda se također moramo složiti da ona ima *prava da ih oduzme*. Zapazite riječi u Sporazumu UN. Nakon objave da prava obezbjeđuje država, tu se zatim kaže da ta prava mogu biti podložna ograničenjima „koja se određuju po zakonu.“ Drugim riječima, kolektivisti u UN zamišljaju da nam daju naša prava i, kad budu spremni da ih oduzmu, sve što moraju uraditi je da usvoje zakon koji to autorizuje.

Poredite ovo sa Spiskom prava u Ustavu Sjedinjenih Država. Tu stoji da Kongres neće donijeti *nikakav* zakon koji ograničava pravo na slobodu govora, vjeroispovijesti, mirnih skupština, pravo da se nosi oružje, i tako dalje – ne *osim kako je određeno po zakonu*, već *nikakav* zakon. Ustav oličava etiku individualizma. UN oličavaju etiku kolektivizma, i kakva je razlika.

2. PORIJEKLO DRŽAVNE MOĆI

Drugi koncept koji dijeli kolektivizam od individualizma vezan je za porijeklo državne moći. Individualisti vjeruju da samo pravedna vlast izvodi tu moć, ne iz pokoravanja i podjarmljivanja svojih građana, već iz slobodnog pristanka za vladavinom. To znači da država ne može imati nikakve legitimne moći ukoliko joj nijesu date od njenih građana. Drugi način da se to postavi je da vlasti mogu činiti samo ono šta također njihovi građani imaju pravo da rade. Ako pojedinci nemaju pravo da izvrše određeno djelo, onda oni ne mogu dati tu moć svojim izabranim predstavnicima. Oni ne mogu ovlastiti ono što nemaju.

Iskoristićemo jedan ekstremni primjer. Pretpostavimo da se brod nasukao u oluji, i tri iscrpljena čovjeka se bore za preživljavanje na moru. Iznenada, nailaze na pojas za spasavanje. Pojas je dizajniran da održi na vodi samo jednu osobu; ali, uz pažljivu saradnju među njima, može ih dvojicu održati na površini. Međutim, kad treći čovjek zgrabi pojas, on postaje beskoristan, i sva trojica su opet prepušteni na milost i nemilost mora. Oni se mijenjaju: jedan se probija kroz vodu

dok se dvojica drže za pojas; ali nakon nekoliko sati, niko od njih nema dovoljno snage da nastavi. Svirepa istina postepeno postaje jasna: ukoliko se jedan od njih ne odvoji od grupe, sva trojica će se utopiti. Šta onda treba ovi ljudi da urade?

Većina ljudi bi rekli da bi bilo opravdano da dvojica nadjačaju trećega i odbace ga. Pravo na samopreživljavanje je vrhovno. Uzimanje drugoga života, strašno koliko taj čin može biti, moralno je opravdano ukoliko je neophodno da se spasi vlastiti život. Ovo je svakako istina za individualnu akciju, ali šta je sa kolektivnom akcijom. Gdje dva čovjeka dobijaju pravo da se udruže protiv jednog čovjeka?

Kolektivistima odgovaraju da dva čovjeka imaju veće pravo na život zato što brojno nadmašuju trećega. To je pitanje matematike: *Najveće dobro za najveći broj*. To čini grupu važnijom od pojedinca i opravdava dva čovjeka koji prisiljavaju jednoga da se udalji od pojasa. Ima izvjesne logike u ovoj argumentaciji ali, ako dalje pojednostavimo ovaj primjer, vidjećemo da, premda ta akcija može biti ispravna, opravdava je pogrešno rezonovanje.

Pretpostavimo sada da ima samo *dva* čovjeka koji se trebaju spašavati – tako eliminišemo koncept grupe – i pretpostavimo takođe da pojas može izdržati samo jednog plivača, ne dvojicu. Pod ovim uslovima, bilo bi slično suočiti se sa neprijateljem u bici. Moraš ubiti ili ćeš biti ubijen. Samo jedan može preživjeti. Sada se bavimo takmičarskim pravom samo-preživljavanja za svakog pojedinca, a nema mitološke grupe da poremeti ovaj spor. Pod ovim ekstremnim uslovom, jasno je da bi svaka osoba imala pravo da uradi šta god može da sačuva vlastiti život, čak i ako to vodi u smrt drugoga. Neki mogu dokazivati da bi bilo bolje žrtvovati život za stranca, dok bi se drugi mogli sporiti da bi *ne učiniti* tako bilo pogrešno. Dakle, kad se uslovi pojednostave do svoje najogoljelije suštine, vidimo da pravo uskraćivanja života drugome dolazi iz *individualnog* prava da se zaštiti svoj *vlastiti* život. Nema potrebe za grupom da to dosudi.

U prvobitnom slučaju sa tri brodolomnika, opravdanje uskraćivanja života jednome od njih ne dolazi od izglasavanja većine već iz njihovog *individualnog* i *odvojenog* prava na samopreživljavanje. Drugim riječima, svako od njih, djelujući zasebno, bio bi opravdan u ovoj akciji. Njih ne opunomoćava grupa. Kad unajmljujemo policiju da štiti našu zajednicu, mi prosto tražimo od njih da rade ono što mi sami imamo pravo da uradimo. Upotreba fizičke sile da se zaštite naši životi, sloboda i imovina je legitimna funkcija vlasti, zato što se ta moć povlači od ljudi kao *pojedinaca*. To ne proističe od grupe.³

Evo još jedan primjer – mnogo manje ekstreman ali daleko tipičniji od onoga što se stvarno svakodnevno dešava u zakonodavnim tijelima. Ako vladini zvaničnici jednog dana odluče da niko ne treba raditi nedjeljom, čak i pod pretpostavkom da zajednica generalno podrži njihovu odluku, gdje bi dobili ovlašćenje da upotrijebe policijsku silu da nametnu takav dekret? Pojedini građani nemaju prava da natjeraju svoje susjede da ne rade, tako da ne mogu ovlastiti svoju upravu tim pravom. Gdje bi onda država dobila to ovlašćenje? Odgovor je da bi ono proisteklo od nje same; bilo bi samoproizvedeno. To bi bilo slično božanskom pravu antičkih monarhija u kojima se pretpostavljalo da vlasti predstavljaju moć i volju Božju – kako su naravno tumačili njihovi zemaljski vođi. U savremenijem dobu, većina vlada čak i ne pretenduju da imaju Boga kao svoj autoritet, oni se samo oslanjaju na udarne timove i armije, i svako ko se buni biva eliminisan. Kao što je dobro poznati kolektivist Mao Ce Tung rekao: „Politička moć izrasta iz puščane cijevi.“

³ Odnosno pitanje prava upotrebe smrtonosne sile u zaštiti života drugih razmatra se u Četvrtom dijelu u vezi sa naredbom Bijele kuće da se obori oteți avion ako predstavlja prijetnju stanovništvu na zemlji.

Kad vlasti tvrde da svoj autoritet povlače iz nekog drugog izvora od ovlašćenog, to uvijek dovodi do uništavanja slobode. Sprečavanje ljudi da rade nedjeljom ne bi izgledalo kao velika prijetnja slobodi, ali jednom kad se to načelo uspostavi, ono otvara vrata za druge edikte, i dalje dok se sloboda ne ugasi. Ako prihvatimo da država ili neka grupa ima pravo da radi stvari koje sami pojedinci nemaju prava činiti, onda neopozivo ovjeravamo koncept da prava nijesu urođena pojedincu i da ona, u stvari, *potiču* od države. Jednom kad ovo prihvatimo, na putu smo ka tiraniji.

Kolektivisti se ne brinu oko tako sitnih pitanja. Oni vjeruju da vlasti u stvari imaju moći koje su veće od onih njihovih građana, a izvor tih moći, kažu oni, nijesu pojedinci unutar društva, već samo društvo, *grupa* kojoj pojedinci pripadaju.

3. PREMOĆ GRUPE

Ovo je treći koncept koji dijeli kolektivism od individualizma. Kolektivism se zasniva na vjerovanju da je grupa važnija od pojedinca. Prema ovom gledištu, grupa je entitet sam od sebe i ima svoja prava. Povrh toga, ta prava su važnija od individualnih prava. Stoga, prihvatljivo je žrtvovati pojedince ako je to nužno „za veće dobro većeg broja.“ Koliko puta ste ovo čuli? Ko može prigovoriti gubitku slobode ako se to opravdava kao neophodnost za veće dobro društva? Konačna grupa je naravno država. Stoga, država je važnija od pojedinih građana, i prihvatljivo je žrtvovati pojedince, ako je neophodno, za dobrobit države. Ovaj koncept je u srcu svih savremenih totalitarnih sistema ugrađen u modelu kolektivism.

Pojedinci s druge strane kažu: „Čekajte malo. Grupa? Šta je *grupa*? To je samo riječ. Ne možete dotaći grupu. Ne možete vidjeti grupu? Sve što možete dotaći i vidjeti su pojedinci. Riječ grupa je apstrakcija i ne postoji kao dodirljiva realnost. To je poput apstrakcije zvane šuma. Šuma ne postoji. Postoji samo drveće. Šuma je koncept od puno drveća. Slično tome, riječ grupa prosto opisuje apstraktni koncept više pojedinaca. Samo su pojedinci stvarni i, stoga, nema nečeg takvog kao prava grupe. Samo pojedinci imaju prava.

Samo zato što postoji puno pojedinaca u jednoj grupi i samo nekoliko u drugoj ne daje veći prioritet pojedincima u većoj grupi – čak i ako se ona zove *država*. Većina glasača nema veća prava od manjine. Prava ne potiču iz sile brojeva. Ona ne dolaze od grupe. Ona su *urođena* svakom ljudskom biću.

Kad neko dokazuje da pojedinci moraju biti žrtvovani za veće dobro društva, ono što u stvari kaže da se *neki* pojedinci moraju žrtvovati za veće dobro *drugih* pojedinaca. Moralnost kolektivism se zasniva na brojevima. Sve se može uraditi sve dok je pretpostavljeni broj povlašćenih ljudi veći od broja ljudi koji se žrtvuju. Kažem pretpostavljeni zato što, u stvarnom svijetu, oni koji odlučuju ko se mora žrtvovati ne računaju pošteno. Diktatori uvijek polažu pravo da oni predstavljaju veće dobro od većeg broja, ali, u stvarnosti, oni i organizacije koje ih podržavaju obuhvataju manje od jednog procenta populacije. Teorija je da neko mora govoriti za mase i predstavljati njihove najbolje interese, zato što su oni suviše mutavi da to odrede za sebe. Tako kolektivističke vođe, mudri i čestiti kao što jesu, donose odluke za njih. Moguće je objasniti svaku okrutnost ili nepravdu kao neophodnu mjeru za veće dobro društva. Totalitaristi uvijek paradiraju kao humanitarci.

Pošto individualisti ne prihvataju premoć grupe, kolektivisti ih često opisuju kao sebične i neosjetljive na potrebe drugih. To je opšta tema u današnjim školama. Ako se dijete ne želi priključiti grupi, ono se kritikuje kao društveni rasklonik i nije dobar „timski igrač“ ili dobar građanin. Oni

divni ljudi u fondacijama oslobođenim od poreza imaju mnogo veze s time. Ali individualizam se ne zasniva na egu. On se zasniva na načelu. Ako prihvatate premisu da se pojedinci mogu žrtvovati za grupu, činite ogromnu grešku na dva računa. Prvo, pojedinci su *bit* grupe, što znači da se grupa u svakom slučaju žrtvuje, komad po komad. Drugo, temeljni princip je smrtni. Danas, pojedinac koji se žrtvuje može da vam bude nepoznat ili čak neko koga ne volite. Sjutra, to možete biti vi. Potrebno je samo za trenutak razmisliti da se shvati kako se veće dobro za veći broj ne postiže žrtvovanjem pojedinaca već *zaštitom* pojedinaca. Društvu se najbolje služi individualizmom, ne kolektivizmom.

REPUBLIKANCI PROTIV DEMOKRATA

Ovdje se bavimo jednim od razloga kako ljudi prave razliku između republikanaca i demokrata. Proteklih godina učili su nas da vjerujemo da je demokratija idealan oblik vladavine. Pretpostavimo da je to ono što je stvoreno američkim Ustavom. Ali, ako čitate dokumenta i prepise govora ljudi koji su *pisali* Ustav, otkrićete da su vrlo oskudno govorili o demokratiji. Oni su jasnim riječima kazali da je demokratija bila jedan od najgorih mogućih oblika vladavine. I tako su stvorili ono što su nazvali republikom. Zato se riječ demokratija ne pojavljuje nigdje u Ustavu; i, kad se Amerikanci zaklinju na odanost zastavi, to je za *republiku* koju ona predstavlja, ne za demokratiju. Kad se pukovnik Dejvi Krokot priključio Teksaskoj revoluciji prije čuvene bitke kod Alamo, on je odbio da potpiše zakletvu na odanost budućoj vladi Teksasa dok se riječi ne promijene na buduću *republikansku* vladu Teksasa.⁴ Razlog zašto je ovo važno je što je razlika između demokratije i republike razlika između kolektivizma i individualizma.

U čistoj demokratiji vlada većina; kraj diskusije. Možete reći: „Šta s tim nije u redu?“ Dakle, ima *puno* toga što tu ne valja. Šta je sa svjetinom koja linčuje? Postoji samo jedna osoba sa glasom protiv, a to je čovjek na kraju konopca. To je čista demokratija u akciji.

„Ah, čekajte minut,“ kažete vi, „Većina treba da vlada. Da, ali ne do granice odricanja prava manjine,“ i, naravno, bili biste u pravu. To je upravo ono što postiže republika. Republika je vlada zasnovana na načelu ograničenoj vladavini većine gdje će čak i manjina od jednog biti zaštićena od ćudljivosti i strasti većine. Republike često karakterišu pisani ustavi koji izražavaju pravila po kojima je to moguće. To je bila funkcija Američke liste prava, koja je ništa više od spiska stvari koje vlada ne može da čini. Tu stoji da Kongres, čak iako predstavlja većinu, neće usvojiti zakon koji manjini poriče njihova prava za slobodno upražnjavanje religije, slobode govora, mirnih skupština, pravo na nošenje oružja, i druga „neotuđiva“ prava.

Ova ograničenja na vladavinu većine su bit republike, ali ona su takođe u srži ideologije zvane individualizam. I tako evo još jedne velike razlike između ova dva koncepta: kolektivizam s jedne strane podržava svaku akciju vlade sve dok se može reći da je to za veće dobro većeg broja; a individualizam s druge strane brani prava manjine od strasti i pohlepe većine.

4. PRISILA PROTIV SLOBODE

Četvrti koncept koji dijeli kolektivizam od individualizma bavi se odgovornostima i slobodom izbora. Govorili smo o porijeklu prava, ali postoji slično pitanje koje uključuje porijeklo odgovornosti. Prava i odgovornosti idu zajedno. Ako cijenite pravo da živite vlastiti život a da vam

⁴ „Dejvid Krokot: Parlamentarizam,“ autor Vilijam Rid, Nacionalni parlamentarizam, tom 64, treća glava, 2003, str. 30.

drugi ne govore šta ćete raditi, onda morate pretpostaviti odgovornost da budete nezavisni, da se obezbijedite za sebe ne očekujući od drugih da se brinu o vama. Prava i odgovornosti su prosto suprotne strane iste kovanice.

Ako samo pojedinci imaju prava, onda slijedi da samo pojedinci imaju odgovornosti. Ako grupa ima prava, onda grupa takođe ima odgovornosti; i tu leži jedan od najvećih ideoloških izazova našeg modernog doba.

Individualisti su šampioni individualnih prava. Stoga, oni prihvataju načelo individualne odgovornosti prije nego odgovornost grupe. Oni vjeruju da svako ima ličnu i direktnu obavezu da opskrbi najprije sebe i svoju porodicu, a zatim i druge koji su možda u oskudici. To ne znači da oni ne vjeruju u međusobno pomaganje. Upravo zato što sam individualista ne znači da moram sam pomjeriti svoj klavir. To samo znači da vjerujem da je pomijeranje moja odgovornost, ne nečija drugo, i na meni je da organizujem dobrovoljnu pomoć drugih.

Kolektivista, s druge strane, objavljuje da pojedinci nijesu lično odgovorni za dobročinstvo, za podizanje vlastite djece, obezbjeđivanje ostarjelih roditelja, ili čak skrbljenje za sebe. Ovo su grupne obaveze države. Individualista očekuje da to sam uradi; kolektivista želi da to vlada uradi za njega: da obezbijedi zaposlenje i zdravstvenu zaštitu, minimalnu platu, hranu, obrazovanje, prijatno mjesto za život. Kolektivisti su zaljubljeni u vladu. Oni obožavaju vladu. Oni imaju usmjerenje na vladu kao konačni grupni mehanizam koji rješava sve probleme.

Individualisti ne dijele tu vjeru. Oni vide vladu kao kreatora više problema nego što rješava. Oni vjeruju da će sloboda izbora dovesti do najboljeg rješenja socijalnih i ekonomskih problema. Milioni ideja i napora, od kojih je svaka podređena pokušaju, grešci i konkurenciji – u kojima najbolje rješenje postaje očito poređivanjem rezultata u odnosu na sve druge – taj proces će proizvesti rezultate koji su daleko superiorniji od onoga što se može postići uz pomoć grupe političara ili komiteta tzv. mudrih ljudi.

Nasuprot tome, kolektivisti ne vjeruju u slobodu. Oni se plaše slobode. Oni su ubijedeni da sloboda može biti u redu u malim stvarima, kao koju boju čarapa želite da nosite, ali kad dođe do važnih pitanja kao što je raspodjela novca, bankarske prakse, investicije, programi osiguranja, zdravstvena zaštita, obrazovanje, itd., sloboda ne funkcioniše. Te stvari, kažu oni, jednostavno mora da kontroliše vlada. U protivnom nastao bi haos.

Postoje dva razloga za popularnost ovog koncepta. Jedan je što je većina nas vaspitana u vladinim školama, a to je ono čemu su nas učili. Drugi razlog je što je vlada jedna grupa koja može legalno natjerati svakoga da participira. Ona ima pravo oporezivanja, strpavanja u zatvor i silu oružja da primora svakoga da se svrsta u liniju, i to je vrlo izazovan koncept za intelektualca koji slika sebe kao socijalnog inženjera.

Kolektivisti kažu: „Moramo natjerati narod da čini ono što mi mislimo da treba, zato što su oni suviše mutavi da to urade na svoj način. Mi smo, s druge strane, išli u školu. Čitali smo knjige. Mi smo informisani. Mi smo pametniji od tih ljudi napolju. Ako to prepustimo njima, napraviće strašne greške. Dakle, to je na nama, prosvijetljenima. Mi ćemo odlučivati u korist društva i mi ćemo osnažiti svoje odluke zakonom tako da niko nema izbora. Potreba da vladamo na ovaj način je naša obaveza prema čovječanstvu.“

Suprotno tome, individualisti kažu: „Mi takođe mislimo da smo u pravu i da mase rijetko rade ono što mi mislimo da trebaju, ali mi ne vjerujemo u prisiljavanje ikoga da se složi sa našom

voljom zato što, ako odobrimo to načelo, onda bi drugi, koji predstavljaju veću grupu od naše vlastite, mogli da *nas* natjeraju da djelujemo kako *oni* nalažu, i to bi bio kraj naše slobode.“

Srodnost između intelektualnog egoizma i prisile dramatično je pokazao kanadski profesor prava, Alen Jang (Alan Young), koji je napisao uvodni članak u *Toronto Staru*, izdanje od 28. marta 2004. godine. Njegova tema bila je „mrzite zločince“, a rješenje je bilo klasičan primjer kolektivističkog umnog sklopa. On je napisao:

Određujuća karakteristika omraženog zločinca je glupost. To je zločin rođen iz intelektualnih nedostataka.... Kaznena pravda u stvari može vrlo malo učiniti u suzbijanju gluposti.... Omraženom kriminalcu vjerovatno je potrebno rigorozno reprogramiranje....

Baš kao što rak zahtijeva invazivnu operaciju, omraženom zločincu su potrebne intruzivne mjere.... Uobičajeni pristup „izvan domašaja – izvan misli“ u savremenom kažnjavanju neće funkcionisati u ovom slučaju. Za zločine iz najveće gluposti potrebna nam je tzv. *Clockwork Orange* pravda⁵ – vezivanje omraženog kriminalca na stolicu na neodređeni period, i držanje njegovih očiju širom otvorenih sa metalnim steznicama tako da ne može izbjeći navalu filmskih prikaza pažljivo dizajniranih da razbiju njegovu neurotičnu privrženost samoindukovanom intelektualnom oštećenju.

U kontekstu mržnje na zločin, želim što imamo ustavnu prohibiciju na okrutne i neobične kazne.⁶

Jedan od najbržih načina za obilježavanje kolektiviste je uočavanje njegove reakcije na javne probleme. Bez obzira šta mu smeta u njegovoj svakodnevnoj rutini – bilo da je to bacanje smeća po autoputu, pušenje na javnim mjestima, nedolično odijevanje, fanatizam, slanje džank mejlova – šta god hoćete, njegova trenutna reakcija je „Nema zakona!“ I, naravno, profesionalci u vladi koji se izdržavaju od prisile biće više nego srećni da sarađuju. Posledica je da vlada samo raste i raste. To je jednosmjerna ulica. Svake godine ima sve više i više zakona a sve manje i manje slobode. Svaki zakon sam po sebi izgleda dobar, opravdan nekom pogodnošću ili za veće dobro većeg broja, ali taj proces se nastavlja u *nedogled* dok vlada ne bude totalna a sloboda mrtva.

SINDROM ROBINA HUDA

Dobar primjer kolektivističkog umnog sklopa je upotreba vlade u obavljanju milosrdnih djela. Većina ljudi vjeruje da svi imamo odgovornost da pomazemo drugima kojima je potrebno ako možemo, ali šta je sa onima koji se ne slažu, onima koji se nijesu mogli manje brinuti o potrebama drugih? Treba li im dozvoliti da budu sebični dok smo mi tako velikodušni? Kolektivista posmatra ljude na taj način kao opravdanje za upotrebu prisile, jer je razlog tako vrijedan. On vidi sebe kao savremenog Robina Huda, koji krade od bogatih da bi dao siromašnima. Naravno, od toga ne ide sve siromašnima. Napokon, Robin i njegovi ljudi moraju jesti i piti i biti srećni, a to ne dolazi za džabe. Potrebna je džinovska birokratija za rukovođenje javnim dobročinstvom, a Robini u vladi naviknuti su na veliki dio plijena, dok seljaci – pa dobro, oni su zahvalni za ono što dobijaju. Oni se ne brinu koliko je usput potrošeno. Ionako je sve bilo ukradeno od nekog drugog.

⁵ *A Clockwork Orange* je naziv filma Stenlija Kjubrika iz 1970. godine (prema romanu Entoni Bergesa), u kojem je opisan brutalni kriminalac koji se podređuje uslovnom programiranju koje bi stvorilo žestoku fizičku reakciju na samu pomisao da se učini nažao drugoj osobi. Inače ovaj termin simbolizuje nešto organsko što se može usloviti na mehanički rad (kao pomorandža koja će raditi kao časovnik). (prim. prev.)

⁶ „Omraženom zločincu potrebno je reprogramiranje“, Alen Jang, *Toronto Star*, 28. mart 2004., str. F7.

Takozvano milosrđe kolektivizma je izopačena biblijska priča o dobrom Samarjaninu koji se zaustavio na putu da pomogne strancu kojega su bili opljačkali i prebili. On je čak poveo žrtvu u jednu gostionicu i platio za njegov boravak dokle se ne oporavi. Svako odobrava takav čin sažaljenja i milosrđa, ali šta bismo mislili ako bi Samarjanin izvukao mač na sledećeg putnika i zaprijetio mu smrću ako i on ne pomogne? Da se to dogodilo, sumnjam da bi priča išta postigla u Bibliji; zato što, na toj tački, Samarjanin se ne bi razlikovao od prvobitnog pljačkaša – koji je takođe mogao imati čestite pobude. Jer svi znamo, mogao je tražiti puku opskrbu za svoje porodicu i da nahrani djecu. Većina zločina se racionalizuje na ovaj način, ali oni su bez obzira na to zločini. Kad nastupi prisila, milosrđe nestaje.⁷

Individualisti odbijaju da igraju ovu igru. Mi očekujemo da svi budemo milosrdni, ali takođe vjerujemo da neka osoba treba biti slobodna da ne bude milosrdna ako to ne želi. Ako više voli da negdje drugdje pokaže milosrđe od objekta na koji je mi podstičemo, ako misli da treba dati manji iznos od onoga koliko mi mislimo da treba, ili ako ne želi uopšte da da, vjerujemo da nemamo prava da je prisiljavamo na našu volju. Možemo pokušati da je ubijedimo da učini tako; možemo se pozivati na njenu savjest; i naročito možemo ukazivati na put vlastitim dobrim primjerom; ali odbacujemo svaki pokušaj udruživanja protiv njega, bilo fizičkim obuzdavanjem dok mu ne uzmemo novac iz džepa ili upotrebom glasačke kutije za sprovođenje zakona koji će mu uzeti novac kroz oporezivanje. U svakom slučaju, princip je isti. To se zove krađa.

Kolektivisti bi htjeli da vjerujete da je individualizam prosto još jedna riječ za sebičnost, zato što se individualisti suprote blagostanju i drugim oblicima prisilne preraspodjele bogatstva, ali istina je upravo suprotna. Individualisti zastupaju istinsko milosrđe, koje je dobrovoljno davanje njihovog vlastitog novca, dok kolektivisti zastupaju prisilno davanje novca drugih ljudi, zbog čega je naravno to tako popularno.

Evo još jedan primjer. Kolektivista će reći: „Mislim da svako treba da vezuje pojas. To ima smisla. Ljudi se mogu povrijediti ako ne vežu pojaseve. Dakle, usvojimo zakon i zahtijevajmo od svakoga da to čini. Ako neće, strpaćemo te glupane u zatvor.“ Individualista kaže: „Mislim da svako treba da vezuje pojas. Ljudi se mogu povrijediti u saobraćajnim nesrećama ako ne vezuju pojaseve, ali ne vjerujem u prisiljavanje bilo koga da čini tako. Vjerujem da ih treba osvjedočiti logikom ubjeđivanja i dobrim primjerom, ako mogu, ali takođe vjerujem u slobodu izbora.“

Jedan od najpopularnijih slogana marksizma bio je: „Od svakoga prema njegovoj sposobnosti, svakome prema njegovim potrebama.“ To je kamen temeljac teoretskog socijalizma, i vrlo privlačan koncept. Osoba koja po prvi put čuje ovaj slogan može reći: „Šta nije u redu s tim? Nije li to suština dobročinstva i sažaljenja prema onima u oskudici? Šta bi moglo biti pogrešno u davanju prema vašoj sposobnosti drugima prema njihovim potrebama?“ I odgovor je: *ništa* nije pogrešno u tome – sve dok funkcioniše, ali to je nepotpun koncept. Neodgovoreno pitanje je *kako* to postići. Da li u slobodi ili kroz prisilu? Ranije sam pomenuo da se kolektivisti i individualisti obično slažu oko ciljeva ali se ne slažu u metodama, i ovo je klasičan primjer. Kolektivista kaže, *uzmi* silom zakona. Individualista kaže, dovoljno ljudi će odgovoriti za ispunjenje zadatka. Pored toga očuvanje slobode je takođe važno. Kolektivista zastupa legalizovanu pljačku u ime vrijednog razloga, vjerujući da cilj

⁷ Da ovo pojasnimo. Kad bi ili naše porodice zaista umirali od gladi, većina od nas *bi* krala ako bi to bio jedini način da se obezbijedi hrana. To bilo motivisano našim svojstvenim pravom na život, ali ne zovimo ga čestitim dobročinstvom. To bi bilo golo preživljavanje.

opravdava sredstvo. Individualista zastupa slobodnu volju i istinsko dobročinstvo, vjerujući da vrijedan cilj ne opravdava činjenje lopovluka i podređivanje slobode.

Postoji priča o jednom boljševičkom revolucionaru koji je stajao na paketu sapuna i govorio manjoj gomili na Tajms skveru. Nakon opisa slave socijalizma i komunizma, on je rekao: „Pristupite revoluciji, svako će jesti breskve i kajmak.“ Jedan mali stariji čovjek u pozadini dreknuo je iz gomile: „Ja ne volim breskve i kajmak.“ Boljševik se zamislio oko toga na trenutak i zatim odgovorio: „Pristupi revoluciji, družo, pa ćeš *voljeti* breskve i kajmak.“

Ovo je, dakle, četvrta razlika između kolektivizma i individualizma, i ona je možda najfundamentalnija od svih: kolektivistici vjeruju u prinudu; individualisti vjeruju u slobodu.

5. JEDNAKOST PROTIV NEJEDNAKOSTI POD ZAKONOM

Peti koncept koji dijeli kolektivizam od individualizma bavi se načinom na koji se ljudi tretiraju pod zakonom. Individualisti vjeruju da nema dva istovjetna čovjeka, i svako je superiorniji ili inferiorniji prema drugima na mnogo načina, ali, *pod zakonom*, oni se svi trebaju tretirati podjednako. Kolektivistici vjeruju da zakon treba tretirati ljude nejednako kako bi se došlo do željenih promjena u društvu. Oni posmatraju svijet kao tragično nesavršen. Oni vide siromaštvo i patnju i nepravdu i zaključuju da se nešto mora uraditi da se izmijene snage koje su proizvele ove učinke. Oni misle o sebi kao socijalnim inženjerima koji imaju mudrost da rekonstruišu društvo u humaniji i logičniji poredak. Da bi to uradili, oni se moraju umiješati u poslove ljudi na svim nivoima i preusmjeriti njihove aktivnosti u skladu sa master planom. To znači da moraju preraspodijeliti bogatstvo i koristiti politiku sile države da nametnu propisano ponašanje.

Posledice ovog umnog sklopa mogu se danas zapaziti svugdje u društvu. Skoro svaka zemlja u svijetu ima poreski sistem osmišljen za nejednak tretman ljudi zavisno o njihovim prihodima, bračnom statusu, broju djece koju imaju, starosti, tipu investicija koje možda imaju. Svrha ovakvog aranžmana je preraspodjela bogatstva, što znači u korist nekih klasa na račun drugih. U nekim slučajevima, ima tako bizarnih rupa pisanih u poreskim zakonima upravo u korist jedne korporacije ili jedne politički uticajne grupe. Drugi zakoni obezbjeđuju oslobađanje od poreza i subvencioniranje favorisanih grupa ili korporacija. Nejednakost je cijela svrha ovih zakona.

Na području društvenih odnosa, postoje zakoni za uspostavljanje rasnih normi, polnih normi, inicijativa afirmativnih akcija, i za prohibiciju izražavanja mišljenja koja mogu biti nepoželjna za neku grupu ili master planere. U svim ovim mjerama, postoji jedna nejednaka primjena zakona na osnovu toga u kojoj grupi ili klasi ste se zatekli ili kojega se mišljenja držite. Govori nam se da je sve ovo neophodno da se postignu željene promjene u društvu. Ipak, nakon više od stotinu godina socijalnog inženjeringa, nema nijednog mjesta na svijetu na koje kolektivistici mogu ukazati sa ponosom i pokazati gdje je njihov master plan zaista funkcionisao kako su previdjeli. Ima mnogo knjiga koje pišu o kolektivističkoj utopiji, ali one se nikad nijesu materijalizovale u stvarnom svijetu. Gdjegod se kolektivizam primijenio, rezultati su bili veće siromaštvo nego ranije, više patnji nego ranije, i izvjesno više nepravde nego ranije.

Postoji bolji način. Individualizam se zasniva na premisi da svi građani treba da su jednaki pod zakonom, bez obzira na njihovo nacionalno porijeklo, rasu, religiju, pol, obrazovanje, ekonomski status, životni stil, ili političko mišljenje. Nijednoj klasi ne treba dati unaprijeđeni tretman, bez obzira na zasluge ili popularnost njihovog slučaja. Favorisati jednu klasu preko druge nije jednakost pod zakonom.

6. ISPRAVNA ULOGA VLADE

Kad se svi ovi činioci razmotre zajedno, dolazimo do šeste ideološke podjele između kolektivismu i individualizma. Kolektivistu vjeruju da prava uloga vlade treba biti pozitivna, da država treba preuzeti inicijativu u svim aspektima ljudskih poslova, da treba biti agresivna, vodi i obezbjeđuje. Ona treba biti veliki organizator društva.

Individualisti vjeruju da je ispravna funkcija vlade negativna i defanzivna. Ona je tu da štiti, ne da pruža; jer ako se državi da sila da nešto omogućava, postoje oni koji će to tražiti za svoja preimućstva. To uvijek vodi legalizovanoj pljački i gubitku slobode. Ako je vlada dovoljno moćna da nam da sve što želimo, ona je također dovoljno moćna da uzme od nas sve što imamo. Stoga, pravilna funkcija vlade je da štiti naše živote, slobodu i svojinu njenih građana; ništa više.⁸

POLITIČKI DIJAPAZON

Danas mnogo slušamo o desnokrilcima protiv ljevokrilaca, ali šta termini zaista znače? Na primjer, govore nam da su komunisti i socijalisti ekstremna ljevica, a nacisti i fašisti ekstremna desnica. Ovdje imamo sliku dva moćna ideološka neprijatelja ušančena jedan protiv drugog, i utisak je da su oni, nekako, suprostavljeni. Ali u čemu je razlika? Oni nijesu uopšte suprostavljeni. Oni su isti. Znaci raspoznavanja su možda različiti, ali kad analizirate komunizam i nacizam, oba oličavaju načela socijalizma. Komunisti se ne ustežu oko socijalizma pošto je to njihov ideal, a nacistički pokret u Njemačkoj u stvari se zvao Nacional-socijalistička partija. Komunisti vjeruju u *internacionalni* socijalizam dok nacisti zastupaju *nacionalni* socijalizam. Komunisti promovišu *klasnu* mržnju i *klasni* sukob da bi motivisali lojalnost i slijepu pokornost svojih sledbenika, dok nacisti koriste *rasni* konflikt i *rasnu* mržnju za postizanje istog cilja. Osim ovoga, nema nikakve razlike između komunizma i nacizma. Oboje su izdanak kolektivismu, a ipak nam se govori da su navodno na suprotnim krajevima dijapazona!

⁸ Ima još mnogo toga što treba kazati nego je dopušteno vremenskim ograničenjem ove prezentacije. Jedno važno pitanje je činjenica da postoji treća kategorija ljudske akcije koja nije ni ispravna ni neispravna, niti defanzivna ni agresivna, da postoje područja aktivnosti koje se mogu preduzeti od strane države za pogodnosti – kao što je izgradnja puteva i održavanje rekreacionih parkova – pod uslovom da je to finansirano, ne od opštih dažbina, već od strane onih koji ih koriste. U protivnom, neki bi se okoristili na račun drugih, i to bi bila prisilna preraspodjela bogatstva, moć koja se mora uskratiti državi. Ove aktivnosti bile bi dopustive zato što imaju zanemarljiv uticaj na slobodu. Ubijeden sam da bi to učinkovitije funkcionisalo i nudio se bolji javni servis ako bi bio u vlasništvu i pod upravom privatne industrije, ali nema nikakve koristi u argumentovanju ovog pitanja kad je mnogo više gorućih pitanja na dnevnom redu. Nakon što se osigura sloboda, imaćemo taj luksuz da raspravljamo o ovim finijim tačkama. Drugi primjer opcionalne aktivnosti je dodjela emisionih frekvencija radio i TV stanicama. Mada ovo ne štiti živote, slobodu ili imovinu, to je pitanje pogodnosti redovnih komunikacija. Nema prijetnje za ličnu slobodu sve dok autoritet koji daje dozvole nepristrasno upravlja i ne favorizuje jednu klasu građana ili jedno stanovište nad drugim. Još jedan primjer opcionalne vladine aktivnosti bio bi zakon na Havajima za sprečavanje uvoza zmijsa. Većina Havajaca želi takav zakon radi svoje ugodnosti. Striktno govoreći, ovo nije ispravna funkcija vlade zato što ne štiti živote, slobodu ili imovinu građana, ali nije nepravilna sve dok se rukovodi na takav način da trošak snose svi podjednako, a ne samo neki dok su drugi izuzeti. Moglo bi se dokazivati da je ovo ispravna funkcija vlade, zato što bi zmijsa mogle plašiti domaće životinje koje su vlasništvo njenih građana, ali to bi bilo protezanje pitanja. Skoro svaka akcija vlade mogla bi se racionalizovati kao *indirektna* zaštita života, slobode ili svojine. Konačna odbrana protiv igre riječima ove vrste je čvrsto stajanje na tlu koje zabranjuje bilo kakvo finansiranje koje uzrokuje pomak bogatstva sa jedne grupe na drugu. To skida političku prednost koja motiviše najveći broj kolektivističkih šema na prvom mjestu. Bez mogućnosti legalizovane pljačke, većina mozgalica će prestati. Konačno, kad pitanja postanu tamna, i zaista je nemoguće jasno vidjeti da li je neka akcija prihvatljiva za vladu, uvijek postoji pravilo putokaza na koji se možemo osloniti da će ukazati na pravi put: Najbolja je ona vlada koja najmanje vlada.

Postoji samo jedna stvar koja daje smisao u konstruisanju političkog dijapazona a to je stavljanje nulte vlade na jednom kraju linije i 100% na drugom. Sada imamo nešto što možemo shvatiti. Oni koji vjeruju u nultu vladu su anarhisti, a oni koji vjeruju u totalnu vladu su totalitaristi. Sa tom definicijom, nalazimo da su komunizam i nacizam zajedno na istom kraju. Oba su totalitarna. Zašto? Zato što se oba zasnivaju na modelu kolektivizma. Komunizam, nacizam, fašizam i socijalizam svi gravitiraju ka većoj i većoj vladi, jer to je logičan produžetak njihove zajedničke ideologije. Pod kolektivizmom, svi problemi su odgovornost države i država ih mora rješavati. Što više ima problema, država mora postajati sve moćnija. Jednom kad se nađete na toj klizavoj strmini, nema mjesta za zaustavljanje dokle ne stignete do kraja puta na kraju ljestvice, koje je totalitarna vlada. Bez obzira kako ga nazivali, bez obzira kako ga iznova etiketirali da izgleda kao nov ili različit, *kolektivizam je totalitarizam*.

Zapravo, pravolinijski koncept političkog dijapazona je na neki način pogrešan. To je u stvari krug. Možete uzeti tu pravu liniju sa 100% vladom na jednom kraju i nultom na drugom, zakriviti je u krug i spojiti krajeve na vrhu. Sada je to krug zato što, pod anarhijom, gdje nema vlade imate apsolutnu vladavinu onih sa najvećim pesnicama i najmoćnijim oružjem. Tako možete preskočiti sa nulte vlade na totalitarizam u trenu. Oni se sastaju na vrhu. Mi zaista imamo posla sa krugom, i jedino logično mjesto za nas je da budemo negdje u sredini tih krajnosti. Naravno, potrebna nam je vlada, ali ona se mora izgraditi na individualizmu, ideologiji sa afinitetom na onaj dio dijapazona sa najmanjom mogućom količinom vladavine umjesto kolektivizma sa afinitetom na drugi kraj dijapazona sa najvećom mogućom količinom vladavine. Ona vlada koja najmanje vlada je najbolja.

Sada smo konačno spremni da ponovo aktiviramo naš vremeplov. Posljednje slike još se zadržavaju pred nama. Još uvijek vidimo direktore velikih fondacija oslobođenih poreza kako koriste svoje ogromne finansijske resurse za mijenjanje stanovišta američkog naroda kako bi prihvatili miješanje svoje nacije sa totalitarnim režimima; i još uvijek čujemo njihove riječi koje proklamuju da „budućnost ove zemlje pripada kolektivizmu, koji će se rukovoditi karakterističnom američkom učinkovitošću.“ Zapanjujuće je, zar ne, koliko toga je sadržano u toj jednoj maloj riječi: *kolektivizam*.

- Kraj prvog dijela -

KOJA STAZA ZA ČOVJEČANSTVO?

Četiri modela društvenog poretka © 2003 G. Edward Griffin

Model	1. Varvarizam	2. Teokratija	3. Kolektivizam			4. Individualizam
			Lenjinizam	Fabijanizam	Fašizam/nacizam	
Pristalice	Svako ko zastupa vladavinu brutalne sile bez zahtjeva za ideološkim opravdanjem, uključujući anarhiste	Svako ko zastupa vladavinu koja tjera građane da prihvate religiju (kao Islam i rano hrišćanstvo)	Marksisti/lenjinisti, maoisti, komunisti, trockijeveci, nacional-liberalne i proletersko-revolucionarne grupe	Marksisti/fabijanisti, Kraljevski institut za međunarodne poslove, Rodsovi naučnici, CFR (Savjet za inostrane odnose), Trilateralna komisija, Bilderbergovci	Fašisti i nacisti	<i>Trebao bi biti svako drugi</i>
Osnove moralnosti (ispravno vs. pogrešno)	Sila Boga ne moli	Riječ Božja onako kako je tumače oni koji vladaju	Veće dobro za veći broj u interpretaciji vladara	Veće dobro za veći broj u interpretaciji vladara	Veće dobro za veći broj u interpretaciji vladara	Prosvijetljeni sopstveni interes ili riječ Božja kako sama sebe tumači
Priroda prava	Čovjekovo jedino pravo je služba vladarima	Čovjekovo jedino pravo je da služi Bogu kojeg predstavljaju vladari	Daje ih država, koja ih može i oduzeti	Daje ih država, koja ih može i oduzeti	Daje ih država, koja ih može i oduzeti	Urođena svakom pojedincu, zaštićena od strane države
Ko je nadmoćan?	Država (suvereni monarh i vladajuća elita)	Država (sveti čovjek i vladajuća elita), koji polažu pravo da predstavljaju Boga	Država (harizmatične vođe i vladajuća elita), koji tvrde da predstavljaju većinu	Država (harizmatične vođe i vladajuća elita), koji tvrde da predstavljaju većinu	Država (harizmatične vođe i vladajuća elita), koji tvrde da predstavljaju većinu	Pojedinac, koji polaže pravo da predstavlja samo sebe
Željeni ciljevi	Putem prisilnih uredbi	Putem prisile zakona	Putem prisile zakona	Putem prisile zakona	Putem prisile zakona	Putem dobrovoljne akcije
Tretman ljudi	Nejednak	Nejednak	Nejednak	Nejednak	Nejednak	Jednak
Uloga vlade	Podjarmljivanje i eksploatacija za korist vladajuće elite; bez ograničenja	Nametati Božju riječ kako je tumači vladajuća elita; bez ograničenja	Sve za veće dobro većeg broja prema odluci vladajuće elite; bez ograničenja	Sve za veće dobro većeg broja prema odluci vladajuće elite; bez ograničenja	Sve za veće dobro većeg broja prema odluci vladajuće elite; bez ograničenja	Ograničena na zaštitu života, slobode i imovine svojih građana
Svojina	Privatno vlasništvo ali podređeno konfiskaciji vladara	Pod teškom kontrolom države; vladajuća elita uživa izuzeće	U vlasništvu države; vladajuća elita uživa u iskorištavanju	Privatno vlasništvo pod kontrolom države; izuzeća za vladajuću elitu	Privatno vlasništvo pod kontrolom države; izuzeća za vladajuću elitu	Privatno uz minimalnu kontrolu države, bez izuzetaka
Proizvodna sredstva	Privatno vlasništvo ali podređeno konfiskaciji vladara	Varira sa teologijom ali podređena kontroli države	U vlasništvu i pod kontrolom države	Privatno vlasništvo pod kontrolom države; vladajuća elita uživa konkurentsku prednost	Privatno vlasništvo pod kontrolom države; vladajuća elita uživa konkurentsku prednost	Privatno vlasništvo, minimalna kontrola države, bez prednosti za politički uticaj

Model	1. Varvarizam	2. Teokratija	3. Kolektivizam			4. Individualizam
			Lenjinizam	Fabijanizam	Fašizam/nacizam	
Varijante						
Ekonomski model	Pljačkaški	Varira sa teologijom ali obično državni monopol	Državni monopol	Korporativni monopol pod državnom prisilom	Korporativni monopol pod državnom prisilom	Konkurencija slobodnog tržišta; minimalno miješanje države
Dobročinstvo	Pojedinačna odgovornost; posle pljačke, malo ostaje za dobročinstvo	Varira sa teologijom ali obično na zahtjev i pod upravom države	Odgovornost države, politički rukovođeno, plaćeno kroz oporezivanje	Odgovornost države, politički rukovođeno, plaćeno kroz oporezivanje	Odgovornost države, politički rukovođeno, plaćeno kroz oporezivanje	Odgovornost svakog pojedinca, privatno rukovođenje, dobrovoljno plaćanje
Novac	Emisija od strane vladara koji drže rezerve u zlatu u tajnosti, inflacija, utaja poreza	Hrišćanska teokratija nije ometala novac sa malo ili bez rezervi; Islam prisvaja 100% rezervi u zlatu	Emisija od strane vladara koji drže rezerve u zlatu u tajnosti, obično sa malo rezervi; izazivanje inflacije, utaja poreza	Emisija preko banaka uz državnu zaštitu; obično sa malo i bez zlatnih rezervi; izazivanje inflacije, utaja poreza	Emisija preko banaka uz državnu zaštitu; obično sa malo i bez zlatnih rezervi; izazivanje inflacije, utaja poreza	Emituje ga država, banke i svako drugi; novac koji ima podlogu u zlatu postaje novac izbora, nema inflacije
Posledica	Vladari rješavaju sve značajnije probleme; totalitarna država prihvaćena kao norma; ograničena sloboda, niska produktivnost, nemaština	Vladari su Božji agenti u rješavanju važnih problema; totalitarna država, ograničena sloboda, niska produktivnost, nemaština	Država se gleda kao razrješivač svih važnih problema; politička korupcija i totalitarizam, niska produktivnost, nemaština	Država se gleda kao razrješivač svih važnih problema; vodi političkoj korupciji i totalitarizmu, niska produktivnost, nemaština	Država se gleda kao razrješivač svih važnih problema; politička korupcija i totalitarizam, niska produktivnost, nemaština	Država se gleda kao veći uzoročnik nego rješavač problema; ograničena moć države vodi slobodi, visokoj produktivnosti i izobilju
Sredstva ekspanzije	Organizacija, obuka, strategija vođstva za vojno osvajanje, brutalna eliminacija protivnika	Organizacija, obuka, strategija i vođstvo za pridobijanje pristalica, stvaranje vjerskih sukoba i priprema za vojno osvajanje; brutalna eliminacija protivnika	Organizacija, obuka, strategija i vođstvo za dominaciju centrima moći, stvaranje klasnog sukoba i unutrašnje revolucije; brutalna eliminacija protivnika	Organizacija, obuka, strategija i vođstvo za dominaciju centrima moći; vlada koja tiho posvaja; upotreba zakona i medija za eliminaciju protivnika	Organizacija, obuka, strategija i vođstvo za stvaranje rasnog sukoba i zadobijanje političke kontrole; vojna ekspanzija, brutalna eliminacija protivnika	Nema prethodnih planova, već treba da bude organizacija, strategija, obuka i vođstvo u centrima moći; zamjena protivnika, snaženje slobode

UVOD U KREDO O SLOBODI

Nema ničeg običnijeg u historiji od ugnjetanog naroda koji ustaje protiv svojih gospodara i, po velikoj cijeni u blagu i krvi, zbaciti stari režim samo da bi otkrio da su ga zamijenili drugim koji je isto toliko loš ako ne i gori. Ovo zato što je lako znati šta nam se ne sviđa oko političkog sistema ali nije se lako složiti u tome šta bi bilo bolje. U najvećem dijelu historije, navika ljudi je bila da se prije usredsređuju na ličnosti nego na načela. Mislili su da je problem bio sa čovjekom koji vlada, a ne sa sistemom koji ga podupire. Tako se prosto jedan despot zamjenjuje drugim, misleći da će, nekako, novi biti mudriji i blagonakloniji. Čak i ako novi vladar ima dobre namjere, može se pokvariti pod iskušenjem moći; i, u onim rijetkim slučajevima kad nije, na kraju će ga zamijeniti drugi koji nije samoudržan. Sve dok sistem to dopušta, samo je pitanje vremena kada će se podići novi despot u sili. Da bi se spriječilo da se to ne desi, neophodno je fokusirati se na sami sistem, a ne na ličnosti. Da bi se to uradilo, zapravo je jednako važno znati *za šta* smo koliko i *protiv čega* smo.

Čak i danas, kad se toliko govori o borbi za odbranu slobode, ko može ustati i definisati šta to znači? Za neke, sloboda znači prosto ne biti u zatvoru. Ko može definisati suštinu lične slobode? Ko vas može pogledati u oči i reći: „To je ono što vjerujem, a vjerujem iz tog i tog razloga.“ Svijet umire za nečim u šta može vjerovati, u kredo načela koja ne ostavljaju prostora za nerazumijevanje; kredo koje svako sa dobrom vjerom prema ostalim ljudima može prihvatiti u jasnoći uma i snagom riješenosti. Ima jedna stara izreka da ako ne stojite iza nečega, padate za ništa. *Kredo slobode* koji ćete uskoro pročitati je čvrsto kamenito tle koje će nam dopustiti da čvrsto stanemo protiv svih političkih monstruma našeg vremena, kao i onih u budućnosti.

Kredo slobode izražava srž ideologije koja vezuje članove Snage slobode zajedno. To nije poput platforme neke političke partije koja je tipično politički stav na dugačkoj listi specifičnih pitanja koja se mijenjaju iz godine u godinu da bi se prilagodila vjetrovima popularnih mišljenja. Umjesto toga, ono je izraženo u terminima širokih načela koja se vremenom ne mijenjaju i koja nijesu uopšte fokusirana na specifična pitanja. Ako se ova načela slijede, većina zamornih političkih i socijalnih problema današnjice mogla bi se brzo riješiti u vjeri da će rezultirajuća akcija biti dosledna pravdi i slobodi.

Mada sam autorizovao ovaj *Kredo*, ne mogu sebi pripisati zasluge za to. Svako ko je upoznat sa klasičnim raspravama o slobodi prepoznaće da je najveći dio koncepta preuzet od velikih mislilaca i pisaca iz prošlosti. Moja uloga bila je puko čitanje literature, identifikacija koncepta, njihovo organizovanje u logičan slijed, i sažimanje na jednoj stranici.

KREDO SLOBODE

UROĐENA PRIRODA PRAVA

Vjerujem da samo pojedinci imaju prava, ne kolektivne grupe; da su ova prava urođena svakom pojedincu, a ne data od strane države; jer ako država ima moć da ih daje, ona takođe ima moć da ih porekne, a to je neusklađeno sa ličnom slobodom.

Vjerujem da pravedna vlada izvodi svoju moć samo od onih kojima upravlja. Stoga, država nikad ne smije pretpostaviti da čini nešto izvan onoga što pojedini građani takođe imaju pravo činiti. U protivnom, država je sila ka sebi i postaje gospodar umjesto sluge društva.

PREMOĆ POJEDINCA

Vjerujem da je jedna od najvećih prijetnji slobodi dopustiti bilo kojoj grupi, bez obzira na njenu brojčanu superiornost, da porekne prava manjici; i da je jedna od primarnih funkcija pravedne vlade zaštititi svakog pojedinca od pohlepe i strasti većine.

SLOBODA IZBORA

Vjerujem da se željeni društveni i ekonomski ciljevi bolje postižu putem dobrovoljne akcije nego prisilom zakona. Vjerujem da se socijalni mir i bratstvo bolje postižu tolerancijom, ubjeđivanjem i silom dobrog primjera nego prisilom zakona. Vjerujem da se onima u oskudici bolje služi dobročinstvom, koje je davanje nečijeg vlastitog novca, nego socijalnom pomoći, koja je davanje novca drugih ljudi kroz zakonsku prisilu.

JEDNAKOST POD ZAKONOM

Vjerujem da svi građani trebaju biti jednaki pod zakonom, bez obzira na njihovo nacionalno porijeklo, rasu, vjeroispovijest, obrazovanje, ekonomski status, životni stil, ili političko mišljenje. Isto tako, nijednoj klasi ne treba dati povlašćen tretman, bez obzira na zaslugu ili popularnost njihovog slučaja. Favorisati jednu klasu iznad druge nije jednakost pod zakonom.

ISPRAVNA ULOGA VLADE

Vjerujem da je ispravna uloga vlada negativna, ne pozitivna; defanzivna, a ne agresivna. Ona treba da štiti, ne da obezbjeđuje; jer ako se državi da moć da skrbi za nešto, ona takođe mora biti u stanju da uzima od drugih, i jednom kad joj se da ta sila, postoje oni koji će to tražiti za svoje preimućstvo. To uvijek vodi legalizovanoj pljački i gubitku slobode. Ako je vlada dovoljno moćna da nam daje šta želimo, ona je takođe dovoljno moćna da uzme od nas sve što imamo. Stoga, ispravna funkcija vlade je da štiti živote, slobodu i imovinu svojih građana; i ništa više. Ona vlada je najbolja koja najmanje⁹ vlada.

⁹ „Najmanje“, ne u vremenskom već u upravljačkom smilu (prim. prev.)

TRI ZAPOVIJESTI O SLOBODI

Kredo o slobodi se zasniva na pet načela. Međutim, u svakodnevnoj primjeni, ona se mogu svesti na samo tri kodeksa ponašanja. Smatram da su to Tri zapovijesti o Slobodi:

INDIVIDUALNA PRAVA

Nemoj žrtvovati prava bilo kojeg pojedinca ili manjine zarad pretpostavljenih prava grupe.

JEDNAKOST POD ZAKONOM

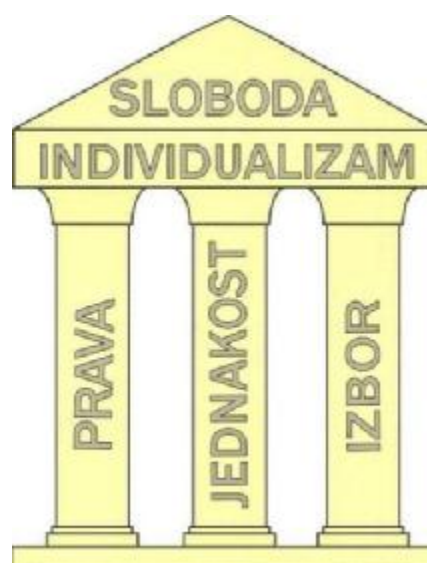
Nemoj odobravati nijedan zakon koje se ne primjenjuje podjednako na sve građane.

SLOBODA IZBORA

Nemoj koristiti prisilu za bilo koju svrhu osim u zaštiti ljudskog života, slobode ili svojine.

TRI STUBA SLOBODE

Drugi način posmatranja ovih načela je predstaviti ih kao tri stuba slobode. Ovo su koncepti koji su u osnovi ideologije individualizma, a individualizam je nužni temelj slobode.

POŠALJITE OVAJ ČLANAK SVOJIM PRIJATELJIMA!

Originalni tekst u pdf formatu na engleskom jeziku možete preuzeti sa sajta:

www.freedomforceinternational.org/